

Monumentnummer*: 515094

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 09 oktober 2000
Kadaster deel/nr 82986/130

Woonplaats* Leiden
Gemeente* Leiden
Provincie* Zuid-Holland

Locatiennaam Leiden
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Leiden
Sectie* D
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 1325

Omschrijving**

Inleiding

In 1881 in opdracht van de projectontwikkelaars C. Goedkoop en A. en F. Stokhuijzen gebouwd HERENHUIS. Het huis staat aan het in 1842 naar ontwerp van stadsarchitect Salomon van der Paauw en landschaps- en tuinarchitect J.D. Zocher tot "stadspark" omgevormde terrein (Plantsoen) waar tot 1830 de in dat jaar afgebroken vestmuur van Hogewoerdsport tot Koepoort de stad omklemde.

De Leidse architect W.C. Mulder was de ontwerper. Het statige pand is opgetrokken in eclectische stijl, en heeft in 1929, in opdracht van de hoogleraar theologie professor Oort, een inwendige modernisering ondergaan door architect B. Buurman. Het met de voorgevel op het Plantsoen georiënteerde pand is onderdeel van een gesloten gevelwand en maakt tevens deel uit van het beschermde stadsgezicht.

Omschrijving

Vanuit een vrijwel vierkante plattegrond opgetrokken, twee bouwlagen tellend onderkelderde pand onder een met zinken schaliën (kruisdekking) gedekt, afgeknot, schilddak met convex gewelfde dakschilden met oorspronkelijk een ovaal oeil de boeuf in zinken dakvenster aan weerszijden van de lucarne en zinken vorstkammen (crêtes). Het vrijwel niet zichtbare middendeel van de kap is gedekt

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

met zinken roeven. Symmetrische, vijfassige bakstenen lijstgevel met accenten van wit geschilderd pleisterwerk. Hardstenen plint met aan weerszijden van de entreepartij twee getoogde souterrainvensters in gemetselde koekoek. Boven een natuurstenen trap een gepleisterde ingangstravee. Entree met de oorspronkelijke vleugel deur - waarin vensters met raamijzers - onder een geprofileerd kalf en een rechtgesloten bovenlicht. Aan weerszijden van de entree een gecanneleerde pilaster met ionisch kapiteel en twee rechtgesloten vensters met schuiframen binnen een profiellijst. De entree wordt overhuifd door een balkon dat wordt gedragen door twee grotendeels gecanneleerde zuilen met ionische kapitelen. Op de zuilen en de pilasters rusten architraven met geprofileerde onderrand. Over beide bouwlagen doorlopende hoekpilasters met spaarvelden, diamantkoppen, ionische kapitelen op de begane grond en kompositiekapitelen op de verdieping. Tussen beide bouwlagen een geprofileerde cordonlijst met verkropping over het balkon. Alle gevelopeningen rechtgesloten binnen profiellijsten als die op de begane grond. In het midden een balkon met gedraaide balusters, waarachter openslaande glasdeuren met bovenlicht onder een gebogen, gebroken fronton met profielranden, schelpbekroning, bloemdecoraties en een reliëf in het timpaan. De vensters met schuiframen aan weerszijden staan onder gebogen frontons met profielranden. Tussen de vensters en de cordonlijst terugliggende borstweringen met fries van gedraaide balusters. Gevelbeëindiging in de vorm van een kroonlijst met gecanneleerde consoles (gootklampen) die een geprofileerde gootlijst dragen. Gootlijst verkropt over de hoekpilasters en aan weerszijden van de onderbreking van deze lijst in het midden. De kroonlijst heeft in het midden een cartouche met de bouwjaarvermelding "1881". Aan weerszijden hiervan een console met mascarons, die de gecanneleerde pilasters met bloemdecoratie aan de lucarne (Vlaamse gevel) ondersteunen. Dit in gepleisterde baksteen opgetrokken deel van de middentravee is verder voorzien van smalle vleugelstukken met voluten en een getoogd venster met openslaande ramen en sluitstuk. De lucarne wordt bekroond door een gebroken fronton met geprofileerde deklijsten, waartussen oorspronkelijk een siervaas stond. De smeedijzeren hekken van het voortuintje zijn bevestigd aan gietijzeren hekkpalen. Op de lager gelegen 4de Binnenvestgracht georiënteerde, symmetrische achtergevel met gepleisterde plint en twee rechtgesloten vierruits vensters aan weerszijden van een eveneens rechtgesloten deur met kruisraam. Op bel étage twee eveneens rechtgesloten T-vensters aan weerszijden van een rondboogvenster met glas-in-lood invulling. Op de verdieping twee zesruits vensters aan weerszijden van een klein (toilet)raampje. Het dakkapelletje is voorzien van een geprofileerde lijst en met zinken schaliën beklede wangen. Het interieur is nog deels in oorspronkelijke staat. Bel étage met in het ingangsportaal en de gang een vloer met marmeren tegels. Aan het eind van de gang een rondboogvenster met vernieuwd gebrandschilderd glas-in-lood van Cors v.d. Kaay uit 1959. Oorspronkelijke paneeldeuren binnen geprofileerde omlijstingen met schouderstukjes. Bij de toiletgroep een keramisch waterbekken met fonteintje. Kamer en suite (oorspronkelijk de huiskamer en de salon) met betongelde wanden, paneel-/schuifdeuren, stucplafonds en schouwen van zwart marmer. De oorspronkelijke eetkamer aan de andere kant van de gang heeft ingebouwde kasten en een in acht segmenten verdeeld stucplafond met radiale, vanuit een middencirkel getrokken banden. Trappenhuis met zware houten trappaal, scheluwetrappen en rechte steektrappen met bordessen, geprofileerde handlijsten aan trapleuningen met gietijzeren trapbalusters en gemarmerde wanddelen onder de trapleuningen. Het trappenhuis grenst aan een boven een kleine binnenplaats oprijzende lichtschacht die is voorzien van twee rondboogtraplichten met onder meer fabeldieren, florale motieven en het jaartal 1881, uitgevoerd in een op geëst glas gelijkende sjabloontechniek. Vertrekken op de verdieping eveneens met paneeldeuren binnen profiellijsten en betongelde wanden. Een slaapkamer bevat bovendien nog een marmeren schouw en een plafond met stucrelief. In de badkamer een lichtkoepel die kan worden opengeschoven door middel van een trekmechanisme. Op de zolder bevindt zich onder meer nog een dienstbodenkamertje met in het venster een draaidorpel voor de ventilatie.

Waardering

Het in- en uitwendig rijk gedetailleerde eclectische herenhuis is van algemeen belang wegens cultuur- en architectuurhistorische waarde als gaaf bewaard en representatief voorbeeld van woningbouw voor welgestelden uit de betreffende bouwperiode; tevens van

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

belang als karakteristiek ontwerp uit het oeuvre van arch. W.C. Mulder en wegens ensemblewaarde als beeldbepalend onderdeel van de bebouwing aan het Plantsoen.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument